

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2012

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 2

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Առաջադրանքները կատարելիս յուրաքանչյուրում պետք է ընտրել այն տարբերակը, որը Ձեր կարծիքով ճիշտ պատասխանն է, և պատասխանների ձևաթղթի համապատասխան մասում կատարել նշում:

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով Դուք կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չնոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ասորեստանյան արձանագրություններում Ե՞րբ է հիշատակվել Սարգուրի III-ը:

- 1) Բ. ա. 609 թ.
- 2) Բ. ա. 833 թ.
- 3) Բ. ա. 743 թ.
- 4) Բ. ա. 643 թ.

2 Ե՞րբ Անտոնիոսն արշավեց Հայաստան:

- 1) Բ. ա. 34 թ.
- 2) Բ. ա. 31 թ.
- 3) Բ. ա. 36 թ.
- 4) Բ. ա. 43 թ.

3 Ե՞րբ է տեղի ունեցել Ոսխայի ճակատամարտը:

- 1) 297 թ.
- 2) 287 թ.
- 3) 276 թ.
- 4) 296 թ.

4 Ե՞րբ են թուրքերը պաշարել Երևանի բերդը:

- 1) 1724 թ. հուլիսի 7-ին
- 2) 1723 թ. հունիսի 7-ին
- 3) 1723 թ. հուլիսի 7-ին
- 4) 1724 թ. հունիսի 7-ին

5 Ե՞րբ է բացահայտվել «Հայասեր-ազգասեր»-ի գործունեությունը:

- 1) 1882 թ.
- 2) 1875 թ.
- 3) 1883 թ.
- 4) 1886 թ.

6 Ե՞րբ ՀՀ կառավարությունը և Հայոց կենտրոնական ազգային խորհուրդը Թիֆլիսից ժամանեցին Երևան:

- 1) 1918 թ. հուլիսի 17-ին
- 2) 1918 թ. հունիսի 17-ին
- 3) 1918 թ. հունիսի 7-ին
- 4) 1918 թ. օգոստոսի 1-ին

7 Ե՞րբ է բացվել ԽՍՀՄ գիտությունների ակադեմիայի հայկական մասնաճյուղը՝ Արմֆանը:

- 1) 1938 թ.
- 2) 1925 թ.
- 3) 1935 թ.
- 4) 1943 թ.

8 Ե՞րբ Ադրբեջանի կողմից հրահրվեց դարաբաղա-ադրբեջանական պատերազմը:

- 1) 1992 թ. հունվարին
- 2) 1991 թ. մայիսին
- 3) 1990 թ. հունվարին
- 4) 1992 թ. փետրվարին

9 Ո՞վ է հատել մեզ հասած առաջին հայկական արքայական դրամները:

- 1) Արշամը
- 2) Շամը
- 3) Երվանդ IV-ը
- 4) Երվանդ III-ը

10 Ստորև նշված գործիչներից ո՞վ Լևոն I թագավորի դուստր Զաբեյի խնամակալներից չէր:

- 1) Օշինը
- 2) Կոստանդին Գունդատաբը
- 3) Հովհաննես Ստեցին
- 4) Ատանը

11 Ո՞վ էր Վանանդի երկրորդ թագավորը:

- 1) Գուրգենը
- 2) Գագիկը
- 3) Մուշեղը
- 4) Աբասը

12 Ո՞րն է հայ մամուլի ամենաերկարակյաց պարբերականը:

- 1) «Ազդարարը»
- 2) «Բազմավեպը»
- 3) «Մշակը»
- 4) «Ազգասերը»

13 Ո՞վ չի մասնակցել 1826-1828 թթ. ռուս-պարսկական պատերազմի օրերին Հայաստանի ազատագրության նախագծի մշակմանը և ռուսական արքունիք ներկայացնելուն:

- 1) Ալեքսանդր Խուդաբաշյանը
- 2) Կարապետ Արղությանը
- 3) Հովսեփ Արղությանը
- 4) Խաչատուր Լազարյանը

14 Ո՞վ է ընտրվել Ռուսաստանում ապրող հայերի պատգամավորական Կենտրոնական ժողովի նախագահ:

- 1) Հակոբ Զավրյանը
- 2) Ավետիս Ահարոնյանը
- 3) Հովհաննես Քաջազունին
- 4) Մինոն Զավարյանը

15 Ո՞վ էր Հայրենական մեծ պատերազմում առաջին հայ հերոսը:

- 1) Լազր Չափչափյանը
- 2) Կարապետ Սիմոնյանը
- 3) Գևորգ Վարդանյանը
- 4) Նելսոն Ստեփանյանը

16 Թվարկված հայ արվեստագետներից ո՞վ ճարտարապետ չէր:

- 1) Կարո Հալաբյանը
- 2) Միքայել Մազմանյանը
- 3) Երվանդ Քոչարը
- 4) Մարկ Գրիգորյանը

17 Ինչպե՞ս էր կոչվում այն վարչական միավորը, որի մեջ մտնում էր Հայաստանը արաբական խալիֆայության գերիշխանության շրջանում:

- 1) Արմինիա
- 2) Արմենիա
- 3) Հարմինույա
- 4) Արմինա

18 Ո՞րն էր «Արևելյան հարց» հիմնախնդրի բովանդակությունը:

Միջազգային հարաբերություններում այդպես էր անվանվում այն հիմնախնդիրը, որի հիմքում ընկած էր...

- 1) օսմանյան կայսրությունը եվրոպական տիպի պետություն դարձնելու հարցը:
- 2) թուրքահպատակ քրիստոնյաներին ազատագրելու համար մղվող պայքարը:
- 3) Թուրքիայից զանազան զիջումներ կորզելու միջազգային պայքարը:
- 4) արևմտահայերին թուրքական լծից ազատագրելու խնդիրը:

19 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Տայքի Դավիթ կյուրապաղատի մահը:
բ) Տաշիր-Չորագետի թագավոր Դավիթի ըմբոստությունը Գագիկ I-ի դեմ:
գ) Դվինի ամիրայության միացվելը Բագրատունիների թագավորությանը:
դ) Սանահինի և Հաղպատի վանքերի հիմնումը:

- 1) գ, բ, դ, ա
- 2) գ, դ, ա, բ
- 3) դ, բ, գ, ա
- 4) դ, գ, ա, բ

20 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Կասրե-Շիրինի հաշտության պայմանագրի կնքումը:
բ) Շահ Աբասի կողմից հայ բնակչության տեղահանության սկիզբը:
գ) Հովհաննավանքի դպրոցի հիմնումը:
դ) Բաղեշի Ամիրդուլու վանքի դպրոցի հիմնումը:

- 1) բ, գ, ա, դ
- 2) դ, բ, գ, ա
- 3) բ, գ, դ, ա
- 4) դ, բ, ա, գ

21

19-րդ դարի սկզբի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Բուխարեստի հաշտության պայմանագրի կնքումը:
- բ) Գեներալ Պ. Յիցիանովի կողմից Երևանի բերդի պաշարումը դադարեցնելը և Թիֆլիս վերադառնալը:
- գ) Էջմիածնի կաթողիկոսական գահի շուրջ Դավիթ և Դանիել եպիսկոպոսների միջև մղվող պայքարը:
- դ) Պարսից գահաժառանգ Աբաս-Միրզայի կրած պարտությունները Ղարաբաղում, Լենքորանում, Ասլանդուզում և Մեղրիում:

- 1) բ, գ, ա, դ
- 2) բ, գ, դ, ա
- 3) գ, բ, դ, ա
- 4) գ, բ, ա, դ

22

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) ՀՀ Գերագույն խորհրդի սահմանադրական հանձնաժողովի ստեղծումը:
- բ) ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի առաջին ժողովրդավարական և այլընտրանքային ընտրությունները:
- գ) Բաքվի հայ բնակչության կոտորածի և տեղահանության իրականացումը Ադրբեջանի իշխանության մարմինների և ազգային ճակատի կողմից:
- դ) Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրի ընդունումը:

- 1) գ, բ, ա, դ
- 2) գ, բ, դ, ա
- 3) բ, գ, դ, ա
- 4) բ, ա, գ, դ

23

Ե՞րբ մոնղոլները ջախջախիչ պարտության մատնեցին Ջալալեդդինին:

- 1) 1222 թ.
- 2) 1219 թ.
- 3) 1231 թ.
- 4) 1236 թ.

24

Ո՞ր դարում է գործել նշանավոր քաղաքական գործիչ և փիլիսոփա Վահրամ Բաբունին:

- 1) XIII
- 2) XII
- 3) XI
- 4) XIV

25

Երբ է հիմնադրվել դաշնակցության Թավրիզի «Խարիսխ» զինագործարանը:

- 1) 1893 թ.
- 2) 1890 թ.
- 3) 1891 թ.
- 4) 1892 թ.

- 26) Ե՞րբ Միջազգետքի հատուկ ճամբարներում ապաստանած հայ գաղթականների առաջին խումբը նավերով տեղափոխվեց Բաթում:
- 1) 1922 թ. դեկտեմբերին
 - 2) 1921 թ. դեկտեմբերին
 - 3) 1921 թ. հունվարի 10-ին
 - 4) 1922 թ. հունվարի 10-ին
- 27) Բյուզանդիայի ո՞ր կայսրը համաձայնություն տվեց, որ Մեսրոպ Մաշտոցը դպրոցներ բացի նաև Արևմտյան Հայաստանում:
- 1) Թեոդոսիոս II
 - 2) Վաղես
 - 3) Թեոդոսիոս I
 - 4) Մարկիանոս
- 28) Ո՞վ էր ռուսական զորքերի հրամանատարը Գանձակի ճակատամարտում:
- 1) Ի. Գուրովիչը
 - 2) Ի. Պասկևիչը
 - 3) Վ. Մադաթովը
 - 4) Ա. Կրասովսկին
- 29) Ժամանակակից գիտական ո՞ր ճյուղի հիմնադիրն էր Ջակոմո (Հակոբ) Չամչյանը:
- 1) երկրաքիմիայի
 - 2) նուրբ օրգանական քիմիայի
 - 3) օրգանական լուսաքիմիայի
 - 4) էվոլյուցիոն ֆիզիոլոգիայի
- 30) Արդյունաբերացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների ձեռք բերման թվարկված աղբյուրներից ո՞րը կիրառելի չէր ԽՍՀՄ-ի համար:
- 1) Ջարգացած արդյունաբերական երկրներից վարկերի ստացումը:
 - 2) Գյուղացիության վրա ծանր հարկեր դնելը:
 - 3) Վանքերի ու եկեղեցիների ունեցվածքի, թանգարաններում պահվող ազգային հարստության բռնագրավումը:
 - 4) Աշխատավորներին չնչին աշխատավարձ տալը:
- 31) Հին Հայաստանում ինչպես են անվանվել ծառայող ազնվականությանը պատկանող մասնատիրական տնտեսությունները:
- 1) ստրատեգիաներ
 - 2) տերունի կալվածքներ
 - 3) ազարակներ
 - 4) «հող երդոյ»

32

Ի՞նչ էր իրենից ներկայացնում հատուկ կառավարման կոմիտեն:
Այդպես անվանվում էր...

- 1) Լեռնային Ղարաբաղի ազգաբնակչության լիազոր ներկայացուցիչների համագումարում ընտրված մարմինը, որը գլխավորեց արցախցիների պայքարը:
- 2) Արցախյան պատերազմի շրջանում Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ Լեռնային Ղարաբաղում ստեղծված կոմիտեն:
- 3) ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի նախագահության կողմից Ա. Վոլսկու գլխավորությամբ ստեղծված մարմինը, որի վրա դրվում էր ԼՂԻՄ-ի պետական մարմինների ղեկավարումը:
- 4) Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո Ժամանակավոր կառավարության կողմից Անդրկովկասը կառավարելու նպատակով ստեղծած իշխանության մարմինը:

33

Ինչո՞ւ Կոստանդին II կայսրը ձերբակալեց Թեոդորոս Ռշտունուն:
Որովհետև ...

- 1) հայոց իշխանն առանց կայսրին տեղյակ պահելու պայմանագիր էր կնքել արաբների հետ:
- 2) կայսրին դուր չէր գալիս հայոց իշխանի ինքնուրույն քաղաքականությունը:
- 3) նա Հայաստան ներխուժած արաբների դեմ որևէ պայքար չէր ձեռնարկում:
- 4) նա մեղավոր էր Հայաստանում գտնվող բյուզանդական զորքի արաբներից կրած պարտության մեջ:

34

Խորհրդային իշխանության տարիներին Հայ դատի և պահանջատիրության խնդիրներով ինչո՞ւ էր հիմնականում սփյուռքը զբաղվում:
Որովհետև...

- 1) սփյուռքահայ կառույցներն այդ բնագավառում մեծ փորձ էին ձեռք բերել:
- 2) արևմտահայ գաղթականները հաստատվել էին սփյուռքում:
- 3) Խորհրդային Հայաստանի ղեկավարները վտանգավոր էին համարում նման խնդիրների արժարժումը:
- 4) Խորհրդային Հայաստանը զրկված էր ինքնուրույն արտաքին քաղաքականություն վարելու հնարավորությունից:

35

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Հայ եկեղեցու ունեցվածքի բռնագրավման մասին օրենքի դեմ հայ ժողովրդի առաջին բողոքի ցույցը:
- բ) Հայ-թաթարական առաջին ընդհարումները Երևանում:
- գ) Հնչակյանների կողմից Գ. Գոլիցինի դեմ մահափորձի կազմակերպումը:
- դ) Հայ եկեղեցու ունեցվածքի բռնագրավման մասին օրենքի չեղյալ հայտարարվելը Նիկոլայ II կայսեր կողմից:
- ե) Թորգոմի «Սրբիկ» խմբի հասնելը Սասուն:

- 1) ա, գ, ե, բ, դ
- 2) ա, ե, գ, դ, բ
- 3) ե, ա, գ, բ, դ
- 4) ե, ա, դ, գ, բ

36

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Հայկական համաշխարհային կոնգրեսի հրավիրումը Նյու-Յորքում:
- բ) «Տրանսիլվանիա» շոգենավով հայրենադարձների առաջին խմբի ժամանումը Բաթում:
- գ) ՀՀ նախկին վարչապետ Հ. Օհանջանյանի դիմումը Ստալինին, Թրումանին և Չերչիլին՝ հայ ժողովրդին հուզող հարցը լուծելու խնդրանքով:
- դ) Հայկական տարածքների հարցի քննարկումը Պոտսդամի կոնֆերանսում:
- ե) Հայկական 409-րդ հրաձգային դիվիզիայի կազմացումը:

- 1) դ, ե, գ, ա, բ
- 2) գ, դ, ե, ա, բ
- 3) գ, ե, դ, բ, ա
- 4) դ, գ, ե, բ, ա

37

Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:

«Շարունակել բանակցությունները Հայաստանի կառավարության հետ և չստանձնել ռուսական զորքերի օգնությամբ անմիջապես խորհրդայնացնելու նախաձեռնությունը»:

Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում վերը բերված հանձնարարականը.

- 1) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի քաղբյուրոյի 1920 թ. հոկտեմբերի 14-ի որոշումը:
- 2) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի քաղբյուրոյի 1920 թ. մայիսի 25-ի որոշումը:
- 3) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի կովկասյան բյուրոյի 1920 թ. նոյեմբերի 4-ի որոշումը:
- 4) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի կովկասյան բյուրոյի 1921 թ. հունիսի 3-ի որոշումը:

38

Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:

«Մենք հաստատակամորեն կձգտենք մեր առաջադրած հարցի դրական լուծմանը, որը կենսական նշանակություն ունի ամբողջ հայ ժողովրդի հետագա զարգացման համար»:

Ու՞մ կողմից են ասվել վերը բերված խոսքերը.

- 1) Յակով Չարոբյանի
- 2) Հենրիխ Պողոսյանի
- 3) Ասքանազ Մռավյանի
- 4) Գրիգոր Հարությունյանի

39

Իրադարձությունները համապատասխանեցնել տարեթվերի հետ:

1. Ծովքի միացումը Մեծ Հայքին	ա) Բ. ա. 88 թ.
2. Գողթրձ II-ի հետ հայ-պարթևական հաշտության պայմանագրի կնքումը	բ) Բ. ա. 93
3. Հայաստանի դեմ ուղղված հռոմեա-պարթևական պայմանագրի կնքումը Տիգրան II-ի օրոք	գ) Բ. ա. 87 թ.
4. Պարթևստանի Միհրդատ II թագավորի մահը	դ) Բ. ա. 92 թ.
ե) Բ. ա. 94 թ.
- 1) 1-բ, 2-գ, 3-ե, 4-ա
2) 1-բ, 2-ա, 3-դ, 4-գ
3) 1-ե, 2-գ, 3-դ, 4-ա
4) 1-ե, 2-ա, 3-դ, 4-գ

40

Երաժշտական ստեղծագործությունները համապատասխանեցնել դրանց հեղինակների հետ:

1. «Թավջութակի և դաշնամուրի սոնատը»	ա) Առնո Բաբաջանյան
2. «Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ» բալետը	բ) Ալեքսանդր Հարությունյան
3. «Հերոսական բալլադը»	գ) Էդվարդ Միրզոյան
4. «Սայաթ-Նովա» օպերան	դ) Էդգար Հովհաննիսյան
ե) Գրիգոր Եղիազարյան
- 1) 1-գ, 2-ե, 3-դ, 4-բ
2) 1-գ, 2-ե, 3-ա, 4-բ
3) 1-դ, 2-բ, 3-ա, 4-ե
4) 1-ա, 2-բ, 3-դ, 4-ե

41

Որտե՞ղ է գտնվել հնդեվրոպական նախահայրենիքը:

- 1) Հայկական լեռնաշխարհի հարավում, Միջագետքում, Փոքր Ասիայի արևմտյան և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:
- 2) Հայկական լեռնաշխարհում, Փոքր Ասիայի արևմտյան, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:
- 3) Հայկական լեռնաշխարհի արևմուտքում, Փոքր Ասիայում, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:
- 4) Հայկական լեռնաշխարհում, Փոքր Ասիայի արևելյան, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հյուսիսարևմտյան շրջաններում:

42

Բերված պնդումներից ո՞րն է վերաբերում հնչակյան կուսակցությանը:

- 1) Նրանց գործունեության մեջ կարևոր տեղ ունեւր զենքի հայթայթման ու կուտակման, ժողովրդին համահայկական ապստամբության նախապատրաստելու գործը:
- 2) Այն իր գլխավոր խնդիր էր հռչակել Արևմտյան Հայաստանի քաղաքական և տնտեսական ազատագրումը:
- 3) Նրանք հայ քաղաքական մտքի պատմության մեջ առաջինն էին, որ Հայկական հարցի լուծումը համարում էին ամբողջական հայրենիքում պետականության վերաստեղծումը:
- 4) Այդ կուսակցության կազմակերպական ձև ընտրվեց ապակենտրոն սկզբունքը:

43

Ինչո՞ւ Արտաշես I-ը օժանդակեց Տիմարքոսի ապստամբությանը:
Որպեսզի...

- 1) թուլացնի Մարաստանին:
- 2) Մերձավոր Արևելքում թուլացնի Սելևկյան պետության դիրքերը:
- 3) աջակցի իր դաշնակից Հռոմին:
- 4) իր իշխանությունը հաստատի Ծովքում:

44

Ո՞րն էր Առաջին աշխարհամարտի տարիներին ծավալված հայ կամավորական շարժման գլխավոր նպատակը:

- 1) Արևմտահայերին կոտորածներից և տեղահանությունից փրկելը:
- 2) Հայկական նահանգների ու Կիլիկիայի ինքնավարության հաստատումը՝ Ռուսաստանի հովանու ներքո:
- 3) Արևմտյան Հայաստանի ազատագրումը և անկախ ու միացյալ Հայաստանի ստեղծումը:
- 4) Մերձավոր Արևելքում Ռուսաստանի ռազմաքաղաքական ծրագրերին նպաստելը:

45

Գեպքերը դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Խոսրով IV-ի և Գագավոն Կամսարականի ձերբակալվելն ու Պարսկաստան տարվելը:
- բ) Մեծ Հայքի թագավորության բաժանվելը Հռոմի և Պարսկաստանի միջև:
- գ) Համազասպ Մամիկոնյանի նշանակվելը հայոց սպարապետ:
- դ) Սահակ Պարթևի նշանակվելը հայոց կաթողիկոս:
- ե) Մանվել և Կոմս Մամիկոնյանների ազատվելը պարսկական գերությունից և վերադարձը Հայաստան:

- 1) ե, բ, դ, ա, գ
- 2) դ, ե, բ, ա, գ
- 3) դ, ե, բ, գ, ա
- 4) ե, դ, բ, գ, ա

46

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Վ. Լենինի նամակ-հրահանգի ուղարկվելը Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետությունների «կոմունիստ ընկերներին»:
- բ) Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետությունների ներքին սահմանները որոշելու նպատակով հանձնաժողովի նիստի հրավիրումը Թիֆլիսում:
- գ) Հայիեղկոմի ղեկը տրվելու ապստամբության բոլոր մասնակիցներին համաներում շնորհելու մասին:
- դ) Մոսկվայի պայմանագրի ստորագրումից հետո թուրքական զորքերի հեռանալն Ալեքսանդրապոլից:
- ե) Պարենհարկի մտցվելը Հայաստանում:

- 1) ա, դ, գ, ե, բ
- 2) դ, ա, գ, ե, բ
- 3) դ, գ, ա, բ, ե
- 4) ա, գ, դ, բ, ե

47 Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:
«Նա քաղաքը շրջապատեց 50 կանգուն բարձրության պարիսպով, որի հաստության մեջ կային ձիերի բազմաթիվ ախոռներ: Քաղաքի արվարձանում նա կառուցեց պալատ՝ ընդարձակ զբոսայգիներով, որսատեղերով և լճերով: Մերձակայքում նա բարձրացրեց նաև հզոր մի բերդ»:

Ո՞վ է Տիգրանակերտ մայրաքաղաքի մասին վերը բերված խոսքերի հեղինակը.

- 1) Պլուտարքոսը
- 2) Ամմիանոս Մարկելինոսը
- 3) Ստրաբոնը
- 4) Ապպիանոսը

48 Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:
«... համաձայն բովանդակ հայ ժողովրդի միահամուռ կամքի և ցանկության, հայտարարում է, որ այսօրվանից Հայաստանի բաժան-բաժան մասերը մշտնջենապես միացած են իբրև անկախ պետական միություն»:

Ու՞մ կողմից է արվել վերը բերված հայտարարությունը:

- 1) Հայաստանի Հանրապետության խորհրդարանի
- 2) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության
- 3) Փարիզում գումարված Հայոց ազգային համագումարի
- 4) Երևանում գումարված Արևմտահայերի 2-րդ համագումարի

49 Իրադարձությունները համապատասխանեցնել տարեթվերի հետ:

1. Թուրքական բանակի կողմից Երևանի գրավումը:
2. Թուրքական բանակի կողմից Հալիճորի բերդի պաշարումը:
3. Ռուսաստանի և Թուրքիայի միջև Կ. Պոլսի պայմանագրի կնքումը:
4. Թուրքական բանակի կողմից Թիֆլիսի գրավումը:

- ա) 1724 թ. հունիսի 7
բ) 1723 թ. հունիս
գ) 1724 թ. հունիսի 12
դ) 1724 թ. սեպտեմբերի 26
ե) 1727 թ. մարտ

- 1) 1-ա, 2-դ, 3-բ, 4-գ
- 2) 1-դ, 2-ե, 3-գ, 4-բ
- 3) 1-ե, 2-դ, 3-ա, 4-գ
- 4) 1-ա, 2-ե, 3-գ, 4-բ

50 Արևմտյան Հայաստանի մարզերում 1917 թ. կազմակերպված ժողովրդական միլիցիայի ջոկատները և կամավորական խմբերը համապատասխանեցնել նրանց ղեկավարների հետ.

1. Սմբատ	ա) Երզնկայի ջոկատի պետ
2. Լևոն Շաղոյան	բ) Մուշի ջոկատի պետ
3. Սեպուհ	գ) Վանի մարզի զինված խմբի ղեկավար
4. Սեբաստացի Մուրադ	դ) Բաբերդի զինված ջոկատի պետ
	ե) Ալաշկերտի շրջանի ոստիկանական ջոկատի պետ

- 1) 1-ե, 2-ա, 3-բ, 4-գ
- 2) 1-բ, 2-ե, 3-դ, 4-գ
- 3) 1-բ, 2-դ, 3-ե, 4-ա
- 4) 1-ե, 2-գ, 3-դ, 4-ա

Բ մակարդակ

51 Նշված պնդումներից ո՞րը ճիշտ չէ:

- 1) Արիստակեսի աշակերտները նրա մարմինը հանձնում են հողին Բարձր Հայքի Եկեղյաց գավառի Թիլ ավանում:
- 2) 607-608 թթ. Բյուզանդիայի աջակցությամբ Վրաց եկեղեցին ընդունում է քաղկեդոնականություն և անջատվում Հայ եկեղեցուց:
- 3) Քրիստոնեական համայնքները հայտնի էին Մեծ Հայքում՝ Ծաղկավետ լեռներում, Արարատ լեռան շրջակայքում, Սյունյաց նահանգում՝ Թանահատի վանքի տարածքում, ինչպես նաև Փոքր Հայքում:
- 4) Սբ. Գրիգորը, քարոզչության ու ավետարանության գործը տարածելով Հայաստանում, հարավում հասցնում է Կորդուք գավառը, Նոր Շիրական երկիր և Ատրպատական:

52 Նշված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ բնութագրում խորհրդա-քեմալական «Սրտագին և անկեղծ բարեկամության» նախաստորագրված պայմանագիրը:
Դրանով...

- 1) կողմերը համաձայնության եկան Նախիջևանի մարզը՝ որպես ինքնավար տարածք Ադրբեջանի խնամակալությանը հանձնելու վերաբերյալ:
- 2) քեմալական զորքերը իրավունք էին ստանում հարձակվել Հայաստանի վրա:
- 3) կողմերը վերջնական համաձայնության եկան թուրք-հայկական սահմանագծի վերաբերյալ:
- 4) Խորհրդային Ռուսաստանը ճանաչում էր թուրքական Ազգային ուխտը և քեմալականներին խոստանում զենքի ու զինամթերքի մատակարարումներ:

53 Նշված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ բնութագրում «Հռչակագիր Հայաստանի անկախության մասին» փաստաթղթի բովանդակությունը:
Հռչակագրով....

- 1) հողը պետք է տրվեր գյուղացուն՝ պարբերաբար վերաբաժանման պայմանով:
- 2) երկրի տնտեսության հիմքում դրվում էին մասնավոր սեփականատիրական և ազատ շուկայական հարաբերությունները:
- 3) հանրապետության արդյունաբերական բոլոր ձեռնարկությունները ենթակա էին սեփականաշնորհման:
- 4) Հայաստանը հռչակվում էր անկախ պետություն:

54 Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. բանակ արքունի
2. սեպուհ
3. ոստանիկ
4. ոստան այրուձի

ա) Վաղ միջնադարում թագավորի հեծելազորի տեղակայման ռազմավարական կարևոր վայր:

բ) Արշակունիների շառավիղներից ձևավորված առանձին ազնվական խավ:

գ) Թագավորական հեծելազոր:

դ) Իշխանական տան կրտսեր անդամ (կրտսեր իշխան):

ե) Ընտրյալ նետաձիգներից բաղկացած և մշտապես արքունիքում գտնվող այրուձի:

- 1) 1-ա, 2-դ, 3-բ, 4-գ
- 2) 1-ե, 2-դ, 3-բ, 4-գ
- 3) 1-ա, 2-բ, 3-գ, 4-ե
- 4) 1-գ, 2-բ, 3-դ, 4-ե

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Երեքի գործադիր կոմիտե
2. Հատուկ կոմիտե
3. Հատուկ կազմակերպություն
4. Վարիչների մարմին

- ա) Երևանի ազգային խորհրդի կողմից երեքամսյա ժամկետով ընտրված, արտակարգ լիազորություններով օժտված մարմին:
- բ) Արտակարգ լիազորություններով օժտված մարմին, որի վրա դրված էր հայերի բռնազաղթի և կոտորածների անմիջական կազմակերպումն ու իրականացումը:
- գ) Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո կազմված Անդրկովկասի իշխանության նոր մարմինը:
- դ) Բեհաեղդին Շաքիրի ղեկավարությամբ ստեղծված մարմինը:
- ե) Արամ Մանուկյանի գլխավորությամբ Երևանում ստեղծված մարմինը:

- 1) 1-ա, 2-գ, 3-բ, 4-ե
- 2) 1-դ, 2-ե, 3-բ, 4-ա
- 3) 1-բ, 2-ա, 3-դ, 4-ե
- 4) 1-բ, 2-գ, 3-դ, 4-ա

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում Հայաստանում 571 թ. սկսված հակապարսկական ապստամբության պատճառները:

- ա) Սպանվեց Մամիկոնեից տեր Վասակի որդի Մանվելը:
- բ) Նոր մարզպանի նշանակումով ավելի ծանրացան հարկերն ու տուրքերը:
- գ) Երկրից դուրս բերվեց հայոց այրուծին և ուղարկվեց արևելք՝ Պարսկաստանի թշնամիների դեմ կռվելու:
- դ) Խախտվում էր Արևելյան Հայաստանի իշխանական տների համակարգը:
- ե) Փորձ արվեց Դվինում հիմնելու զրադաշտական պաշտամունքի ատրուշան:
- զ) Կրտսեր իշխաններին տրվում էր հողեր ժառանգելու իրավունք:
- է) Պարսից արքունիքը դավանափոխության նոր հրովարտակ ուղարկեց Հայաստան:

- 1) բ, դ, ե
- 2) գ, դ, զ
- 3) ա, գ, է
- 4) ա, բ, ե

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում, թե ի՞նչ հանգամանքներ նպաստեցին Բագրատունիների օրոք Հայաստանում նոր քաղաքների առաջացմանը:

- ա) Առևտրի, հատկապես միջազգային առևտրի զարգացումը:
- բ) Նոր իշխանական տների առաջացումը:
- գ) Աշխատանքի հասարակական բաժանման խորացումը:
- դ) Արհեստների զարգացումը:
- ե) Ծարտարապետության մեծ վերելքը:
- զ) Երկրում դրամական շրջանառության մեծացումը:

- 1) բ, ե, գ
- 2) բ, գ, զ
- 3) ա, դ, գ
- 4) ա, գ, դ

58

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Հայաստանում 1921 թ. փետրվարյան հակաբոլշևիկյան ապստամբության հետևանքները:

- ա) Երևանի և այլ բանտերից ազատվեցին բոլշևիկների կողմից ձերբակալված և խոշտանգված հարյուրավոր մարդիկ:
- բ) Ապստամբության պարտությունից հետո դաշնակցություն կուսակցությունը դադարեցրեց իր գործունեությունը Հայաստանում:
- գ) Ապստամբության անմիջական հետևանքը դարձավ Լոռու չեզոք գոտու ազատագրումը և Վրաստանի խորհրդայնացումը:
- դ) Հայիեղկոմի ղեկրետով ապստամբության բոլոր մասնակիցներին՝ ներառյալ ղեկավարներին, շնորհվեց համաներում:
- ե) Խորհրդային իշխանությունները ձեռնամուխ եղան արքայազնի հայ սպաներին ազատ արձակելու և հանրապետություն վերադարձնելու գործին:
- զ) Ապստամբության պարտությունից հետո նրա հարյուրավոր մասնակիցներ ձերբակալվեցին և նետվեցին Երևանի բանտեր:

- 1) ա, գ, զ
- 2) դ, ե, գ
- 3) ա, դ, ե
- 4) բ, գ, դ

59

Ռուս-պարսկական և ռուս-թուրքական պատերազմների հետ կապված իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Ջուճուղ Շահնազարյանի հեծյալ ջոկատի մասնակցությունը Ասկերանի և այլ ճակատամարտերին:
- բ) Մանուկ Բանեյանի կողմից կամավորական ջոկատի ստեղծումը:
- գ) Կապիտան Մուսթաֆայի գլխավորած հայկական կամավորական առաջին դրուժինայի ստեղծումը:
- դ) Մարտիրոս Վեֆլյանի աշխարհագրայինների գործունեությունը Լոռի-Փամբակում:
- ե) Գրիգոր վարդապետ Մանուչարյանի հեծյալ ջոկատի մասնակցությունը Գանձակի գրավմանը:
- զ) Հակոբ Հարությունյանի հերոսական արարքը:

- 1) ե, ա, դ, գ, զ, բ
- 2) ա, ե, բ, գ, դ, զ
- 3) ա, ե, բ, դ, գ, զ
- 4) ե, ա, գ, դ, բ, զ

60

Արցախյան պատերազմի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Հայկական ուժերի կողմից Ադդամի մոտ ադրբեջանական ուժերին պարտության մատնելը:
- բ) Քարվաճառի (Քելբաջարի) շրջանի ազատագրումը:
- գ) ԼՂՀ Պաշտպանության պետական կոմիտեի ստեղծումը:
- դ) Հորադիզի երկաթուղային հանգույցի կրակակետերի ճնշումը և Հորադիզի ազատագրումը:
- ե) Շահումյանի շրջանի և Մարտակերտի շրջանի մի մասի գրավումը ադրբեջանական բանակի կողմից:
- զ) Ֆիզուլու, Չաբրախի և Կուբաթլիի շրջանների ազատագրումը:

- 1) ե, գ, ա, բ, դ, զ
- 2) ե, գ, բ, ա, գ, դ
- 3) գ, ե, բ, ա, դ, զ
- 4) գ, ե, գ, բ, ա, դ

61

Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է դեպքերի հաջորդականությունը:

- ա) Խաչակիրների Անտիոքի իշխանության ստեղծումը:
- բ) Գավիթ Ալավկաորդու դատաստանագրքի ստեղծումը:
- գ) Փոքր Ասիայում սելջուկյան պետության իշխանության հաստատումը:
- դ) Հովհաննես Կոմնենոս կայսեր արշավանքը Կիլիկիա:
- ե) Կաթողիկոսական աթոռի հաստատումը Հռոմկլայում:
- զ) Ներսես Շնորհալի կաթողիկոսի «Թուղթ ընդհանրականի» ստեղծումը:

- 1) գ
- 2) ե
- 3) ա
- 4) բ

62

Գտնել այն երկու իրադարձությունները, որոնք խախտում են ստորև բերված դեպքերի շարքի հաջորդականությունը:

- ա) Պետական լեզվի մասին խորհրդարանի ընդունած օրենքի ստորագրումը Լևոն Շանթի կողմից:
- բ) Հայ-վրացական հաշտության կոնֆերանսի հրավիրումը Թիֆլիսում:
- գ) Արսեն Շահնազյանի ժամանումը Գորիս և գեներալ-կոմիսարի պաշտոնի ստանձնումը:
- դ) Շարուր-Նախիջևանի Հայաստանին պատկանելու վերաբերյալ հրամանի ստորագրումը անգլիացի գեներալ Դևիի և Գրոյի կողմից:
- ե) Արևմտահայերի 2-րդ համագումարի հրավիրումը:
- զ) Հայ ժողովրդական կուսակցության 2-րդ համագումարի հրավիրումը:

- 1) գ, դ
- 2) ա, դ
- 3) բ, ե
- 4) ա, ե

63

Նշված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- ա) Հայաստանում գյուղացիության ճնշող մեծամասնությունը կոլտնտեսություններին անդամագրվեց 1935-1937 թթ.:
- բ) Խորհրդային Հայաստանում հողային հարցի լուծումը ենթադրում էր ոչ այնքան կալվածատիրական հողերի բռնագրավում, որքան հողաշինարարության անցկացում:
- գ) Ստալինի պաշտամունքը գագաթնակետին հասավ 1929 թ.՝ նրա ծննդյան 50-ամյակի նշումից հետո:
- դ) Որոշ հաշվարկներով՝ 1930-ական թվականներին Հայաստանում բռնությունների է ենթարկվել 15 հազար մարդ, որոնց կեսը գնդակահարվել է:
- ե) Նէայի շրջանում Խորհրդային Հայաստանում արգելվում էին հողի առուվաճառքը, կտակելն ու գրավ դնելը, թույլատրվում էր վարձու աշխատանքի կիրառումը:

- 1) բ, գ, դ
- 2) ա, բ, ե
- 3) բ, դ, ե
- 4) ա, գ, ե

Նշված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- ա) Նոր Ջուղայի դպրոցի շրջանավարտներից էին Ոսկան Երևանցին, Հովհաննես Միրուզը, Հակոբ, Աղեքսանդր և Կոստանդ Ջուղայեցի, Աստվածատուր Համադանցի կաթողիկոսները:
- բ) Հայկական բանակում Բագրատունիների օրոք լեզգիներից և այլ ցեղերից օգտագործվել են սահմանափակ թվով վարձկան զինվորներ:
- գ) Ձեյթունցիները միայն XVI դ. առաջին կեսին պարտավորվեցին տարեկան որոշակի հարկ վճարել օսմանյան իշխանություններին՝ պահպանելով իրենց ներքին ինքնուրույնությունը:
- դ) Սամուել Անեցու աշխատությունը սկսվում է արարչագործությունից և հասցվում մինչև 1180 թ.:
- ե) Մանրանկարներով զարդարված առաջին ամբողջական ձեռագիրը, որը հասել է մեզ, վերաբերում է 851 թ.:

- 1) բ, գ, ե
- 2) ա, գ, դ
- 3) ա, դ, ե
- 4) բ, դ, ե

Նշված պնդումներից որո՞նք են սխալ:

- ա) Անդրկովկասի խորհուրդների առաջին համագումարում ԱԽՍՀԴՄ-ն վերափոխվեց ԱԽԴՍՀ-ի:
- բ) Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն օրենսդիր իշխանությունը՝ Հայաստանի խորհուրդը, ձևավորվեց Թիֆլիսի և Երևանի հայոց ազգային խորհուրդների հիմքի վրա:
- գ) «Թուրքական ազգային ուխտը» «բուն թուրքական տարածք» էր հռչակում Արևմտյան Հայաստանը և Կիլիկիան, ինչպես նաև Կարսը, Արդահանը և Սուրմալուն:
- դ) 1918 թ. հունիսի 22-26-ին Շուշիում կայացած արցախահայության առաջին համագումարը երկրամասը հռչակեց անկախ վարչաքաղաքական միավոր և կազմեց «Լարաբադի ժողովրդական կառավարությունը»:
- ե) Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի մասին օրենքը հաստատվեց 1919 թ. հուլիսի 23-ին:

- 1) ա, բ, ե
- 2) գ, դ, ե
- 3) ա, գ, դ
- 4) բ, գ, ե

66

Կատարել համապատասխանեցում:

1) Հայ-վրացական ուժերի կողմից Կարսի ազատագրումը:	ա) 1107 թ.
2) Հույն Մանդալեի որդիների ձերբակալվելը և մահապատժի ենթարկվելը:	բ) 1111 թ.
3) Խաչակրաց երրորդ արշավանքի սկիզբը:	գ) 1113 թ.
4) Թորոս I-ի և Գող Վասիլի կողմից Բերդուսի ճակատամարտում Իկոնիայի սելջուկներին պարտության մատնելը:	դ) 1187 թ.
5) Հայ-վրացական ուժերի կողմից Լոռու գրավումը:	ե) 1189 թ.
6) Լևոն II-ի կողմից Լամբրոնի բերդի միացումը արքունի տիրույթներին:	զ) 1202 թ.
	է) 1206 թ.
- 1) 1-գ, 2-գ, 3-դ, 4-բ, 5-ե, 6-է
 2) 1-է, 2-բ, 3-դ, 4-գ, 5-ա, 6-զ
 3) 1-է, 2-բ, 3-ե, 4-ա, 5-զ, 6-զ
 4) 1-գ, 2-գ, 3-ե, 4-ա, 5-բ, 6-է

67

Հոգևոր գործիչներին համապատասխանեցնել նրանց զբաղեցրած պաշտոնների հետ.

1. Սիմեոն Երևանցի	ա) Սբ. Կարապետ վանքի վանահայր
2. Ներսես Վարժապետյան	բ) Գանձասարի կաթողիկոս
3. Կարապետ արքեպիսկոպոս	գ) Կ.Պոլսի հայոց պատրիարք
4. Ներսես Աշտարակեցի	դ) Կարնո թեմի առաջնորդ
5. Եսայի Հասան-Չալալյան	ե) Ռուսահայոց թեմի հոգևոր առաջնորդ
6. Հովսեփ Արղության	զ) Վիրահայոց թեմի հոգևոր առաջնորդ
	է) Էջմիածնի կաթողիկոս
- 1) 1-է, 2-գ, 3-դ, 4-զ, 5-բ, 6-ե
 2) 1-ե, 2-գ, 3-դ, 4-զ, 5-է, 6-բ
 3) 1-է, 2-գ, 3-ա, 4-ե, 5-բ, 6-զ
 4) 1-գ, 2-է, 3-ա, 4-ե, 5-բ, 6-զ

68

Կատարել համապատասխանեցում:

1. Չանգեզուրի ապստամբների կողմից Գորիսի ազատագրվելը:	ա) 1920 թ. նոյեմբերի 22
2. Գ. Նժդեհի վերջնագիրը Կարմիր բանակի հրամանատարությանը՝ Չանգեզուրից հեռանալու պահանջով:	բ) 1920 թ. նոյեմբերի 21
3. Լոռու չեզոք գոտու վերաբերյալ հայ-վրացական համաձայնագրի ստորագրումը:	գ) 1920 թ. նոյեմբերի 13
4. ԱՄՆ-ի նախագահ Վիլսոնի իրավարար որոշումը հայ-թուրքական սահմանագծի վերաբերյալ:	դ) 1920 թ. նոյեմբերի 23
5. Հ. Օհանջանյանի կառավարության հրաժարականի ընդունումը Հայաստանի խորհրդարանի կողմից:	ե) 1920 թ. նոյեմբերի 14
	զ) 1920 թ. նոյեմբերի 18
- 1) 1-գ, 2-ե, 3-զ, 4-բ, 5-դ
 2) 1-բ, 2-ե, 3-զ, 4-ա, 5-դ
 3) 1-գ, 2-զ, 3-ե, 4-ա, 5-բ
 4) 1-բ, 2-զ, 3-ե, 4-դ, 5-ա

Կատարել համապատասխանեցում:

1. Արտեմ Ալիխանյան	ա) լեզվաբանություն
2. Մկրտիչ Ջրբաշյան	բ) քիմիա
3. Մկրտիչ Ներսիսյան	գ) գրականագիտություն
4. Տիգրան Ջրբաշյան	դ) մաթեմատիկա
5. Գուրգեն Սևակ	ե) ֆիզիկա
6. Ստեփան Ղամբարյան	զ) երկրաբանություն
	է) պատմություն

- 1) 1-ե, 2-զ, 3-ա, 4-դ, 5-զ, 6-բ
- 2) 1-բ, 2-դ, 3-է, 4-զ, 5-ա, 6-ե
- 3) 1-է, 2-զ, 3-ա, 4-դ, 5-զ, 6-ե
- 4) 1-ե, 2-դ, 3-է, 4-զ, 5-ա, 6-բ

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Բեհիսթունյան արձանագրություն
2. Սարդուրյան տարեգրություն
3. Խալդյան դարպասի արձանագրություն
4. Արամեատառ քարագիր կոթող (սահմանաքար)

- ա) Արտաշես I-ի հողային բարեփոխման մասին վկայող սկզբնաղբյուր:
- բ) Վանի թագավորության միասնական դիցարանը ներկայացնող սկզբնաղբյուրը:
- գ) Սկզբնաղբյուր, որի համաձայն Վանի թագավորության զինված ուժերի թիվը 350 հազար էր:
- դ) Տուշպայի հիմնադրման մասին տեղեկություններ հաղորդող սկզբնաղբյուրը:
- ե) Սկզբնաղբյուր, որը տեղեկություններ է տալիս Ք.ա. VI դարի վերջին քառորդի Հայաստանի վերաբերյալ:

- 1) 1-բ, 2-դ, 3-զ, 4-ա
- 2) 1-բ, 2-զ, 3-դ, 4-ե
- 3) 1-ե, 2-զ, 3-բ, 4-ա
- 4) 1-ե, 2-դ, 3-բ, 4-ա

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Ամերիկայի Հայկական ազգային խորհուրդ
2. Հայկական երիտասարդական միություն
3. Համազգային կենտրոնական մարմին
4. Հայկական ազգային կոմիտե

- ա) Դաշնակցության կողմից ԱՄՆ-ում ստեղծված կառույց, որը հայտնի է նաև Հայ դատի հանձնախումբ անունով:
- բ) Կառույց, որի նախաձեռնությամբ Նյու Յորքում հրավիրվել է Հայկական համաշխարհային կոնգրեսը:
- գ) Հայ քաղաքական երեք կուսակցությունների կողմից 1974 թ. կազմված կառույց՝ գործողության միասնական ծրագիր մշակելու համար:
- դ) 1927 թ. Երևանի կոմերիտական կազմակերպության մեջ գործող տրոցկիստական խումբ:
- ե) 1960-ական թվականներին Հայաստանում գործած այլախոհների խմբակ:

- 1) 1-բ, 2-ե, 3-զ, 4-ա
- 2) 1-ա, 2-դ, 3-բ, 4-զ
- 3) 1-զ, 2-ե, 3-բ, 4-ա
- 4) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-զ

72

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում հայ ազատագրական ուժերի մարտավարության վրա երիտթուրքական հեղաշրջման թողած հետևանքները:

Հայ քաղաքական կուսակցությունները...

- ա) օրակարգից հանեցին արևմտահայությանն ընդհանուր զինված ապստամբության նախապատրաստելու հարցը:
- բ) առժամանակ դադարեցրին իրենց գործունեությունը:
- գ) ներքին և արտաքին քաղաքականության բոլոր հարցերում սկսեցին աջակցել երիտթուրքերին:
- դ) սահմանափակվեցին արևմտահայերի ինքնապաշտպանության կազմակերպմամբ:
- ե) դադարեցրին ընդհատակյա գործունեությունը, ցրեցին հայդուկային խմբերը:
- զ) ճանաչեցին օսմանյան Թուրքիայի տարածքային ամբողջականությունը:

- 1) բ, գ, դ
- 2) գ, դ, ե
- 3) ա, բ, գ
- 4) ա, ե, գ

73

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Հայաստանում նեպի կենսագործման հետևանքները:

- ա) Վերականգնվեց Հայաստանի գյուղատնտեսությունը:
- բ) Հայաստանի տնտեսությունը հասավ նախապատերազմյան՝ 1913 թ. մակարդակին:
- գ) Կուլակությունը որպես դասակարգ վերացվեց:
- դ) Դրվեցին հանրապետության արդյունաբերության հիմքերը:
- ե) Հայաստանը դարձավ մեքենաներ և սարքավորումներ արտադրող երկիր:
- զ) Հողային բարենորոգումների շնորհիվ լիովին լուծվեց հողային խնդիրը:

- 1) բ, գ, ե
- 2) գ, դ, գ
- 3) ա, բ, դ
- 4) ա, դ, գ

74

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում 1960-1980-ական թվականներին սփյուռքահայերի զանգվածային տեղաշարժերի պատճառները: Դրանք պայմանավորված էին...

- ա) թուրք-իրանական պատերազմով:
- բ) Եգիպտոսում սկսված հեղափոխությամբ:
- գ) Իրանում տեղի ունեցած իսլամական հեղափոխությամբ:
- դ) Թուրքիայի կողմից Կիպրոսի հյուսիսային մասի բռնազավթումով:
- ե) արաբա-իսրայելական նոր պատերազմներով:
- զ) Լիբիայում բռնկված քաղաքացիական կռիվներով:

- 1) գ, ե, գ
- 2) ա, բ, գ
- 3) բ, դ, ե
- 4) գ, դ, ե

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Փոքր Ղարաքիլիսայի ճակատամարտը:
- բ) Աբաս Միրզայի կողմից Էջմիածնի կայազորի վրա հարձակվելը:
- գ) Լոռու, Փամբակի և Շամշադինի ռուսական տիրապետության տակ անցնելը:
- դ) Ղուկաս Ինճիճյանի խմբագրությամբ «Տարեգրություն» պարբերականի հրատարակության սկիզբը:
- ե) Շուշիում Հովսեփ Էմինի այցելելը Իբրահիմ խանին:
- զ) «Նոր տետրակի» թարգմանվելը ռուսերեն և լույս տեսնելը Պետերբուրգում:
- է) Ռուսական զորքերի երկրորդ արշավանքը Երևանի վրա:
- ը) Հովսեփ Էմինի մասնակցությունը Գ-անձակի խանի դեմ սելիք Հովսեփի մղած ճակատամարտին:
- թ) Ա. Գրիբոյեդովի «Խելքից պատուհաս» պիեսի բեմադրությունը Երևանի բերդում հեղինակի ներկայությամբ:
- ժ) Միքայել Չամչյանի «Պատմություն Հայոց» եռահատոր աշխատության տպագրության սկիզբը:

- 1) ե, ը, գ, ժ, գ, դ, է, ա, թ, բ
- 2) ը, ե, ժ, գ, դ, գ, ա, է, բ, թ
- 3) ը, ե, գ, ժ, դ, գ, է, ա, բ, թ
- 4) ե, ը, ժ, գ, գ, դ, ա, է, թ, բ

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Գագիկ II Բագրատունու մեկնելը Կոստանդնուպոլիս:
- բ) Ապլղարիպ Արծրունու նշանակվելը Կիլիկիայի կառավարիչ:
- գ) Սյունիքի Սմբատ Աշոտյան թագավորի գահակալության սկիզբը:
- դ) Փիլարտոս Վարաժնունու իշխանության հիմնադրումը:
- ե) Խաչակիրների կողմից Եդեսիայի գրավումը:
- զ) Գող Վասիլի իշխանության վերացումը:
- է) Շաղաղյանների հաստատվելը Անիում:
- ը) Տաշիր-Չորագետի թագավորության վերացումը:
- թ) Աշոտ IV-ի և Հովհաննես Սմբատի մահը:
- ժ) Միս և Անավարզա քաղաքների գրավումը Թորոս I-ի կողմից:

- 1) գ, թ, բ, ա, է, դ, ե, ժ, ը, գ
- 2) թ, բ, գ, ա, է, դ, ժ, ե, ը, գ
- 3) թ, բ, ա, գ, դ, է, ժ, գ, ե, ը
- 4) գ, թ, ա, բ, դ, է, ե, ժ, գ, ը

77

Նշված պայմաններից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են արտացոլում 2005 թ. նոյեմբերի 27-ի հանրաքվեի միջոցով ՀՀ Սահմանադրության մեջ կատարված փոփոխությունները:

- ա) Ներդրվեց եռաստիճան դատական համակարգը և սկսեց գործել վերաքննության ինստիտուտը:
- բ) Կրճատվեցին ՀՀ վարչապետի լիազորությունների շրջանակները:
- գ) Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների ժամկետը ավելացվեց ևս երկու տարով և դարձավ հինգ տարի:
- դ) Վերանայվեց ՀՀ նախագահի գերիշխող դիրքը իշխանության ճյուղերի նկատմամբ:
- ե) Բարձրացվեց խորհրդարանի դերը իշխանության մարմինների համակարգում:
- զ) Քաղաքամայր Երևանին տրվեց հատուկ կարգավիճակ:
- է) «Քաղաքացիության մասին» ՀՀ օրենքում ամրագրվեց երկքաղաքացիության վերաբերյալ դրույթը:

- 1) ա, գ, զ
- 2) գ, դ, զ
- 3) դ, ե, է
- 4) բ, ե, է

78

Բերված կետերից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ չեն բնութագրում եկեղեցու հանդեպ Պապ Արշակունու վարած քաղաքականությունը:

- ա) Հոգևորականներին արգելում է ամուսնանալ:
- բ) Հոգևորականների եղբայրներին, զավակներին և ազգականներին պարտադրվում է պետական ծառայություն կատարել:
- գ) Ներսես Մեծի մահից հետո նրան հաջորդած Հուսիկ-Շահակին չի ուղարկում Կեսարիա՝ ձեռնադրություն ստանալու մետրոպոլիտից:
- դ) Բռնագրավում է եկեղեցուն պատկանող բոլոր հողատիրույթները:
- ե) Ծանրացնում է եկեղեցուց գանձվող հարկերը:
- զ) Փակում է կուսանոցները և այրիների ապաստանները:
- է) Վերացնում է բերքից եկեղեցուն վճարվող տուրքը:

- 1) ա, դ, ե
- 2) ե, գ, է
- 3) ա, բ, ե
- 4) գ, զ, է

79

Համապատասխանեցնել ճակատամարտը, տարեթիվը, գործչի անունը: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Ճակատամարտը	N	Տարեթիվը	N	Գործիչը
1	Վարդանակերտի	1	775 թ. ապրիլի 15	1	Արտավազդ Մամիկոնյան
2	Արճեշի	2	775 թ. ապրիլի 25	2	Սմբատ Բագրատունի
3	Արճնիի	3	703 թ. հունվար	3	Գուրգեն Արծրունի
4	Արյան լճի	4	852 թ.	4	Համագասպ Արծրունի
		5	853 թ.	5	Մուշեղ Մամիկոնյան

1)

1	4	2
2	2	4
3	1	5
4	5	3

2)

1	3	2
2	1	4
3	2	5
4	4	3

3)

1	3	2
2	1	4
3	2	1
4	5	3

4)

1	3	1
2	2	3
3	1	5
4	4	4

80

Համապատասխանեցնել մշակութային իրադարձությունը, տարեթիվը, գործչի անունը և վայրը: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Մշակութային իրադարձությունը	N	Տարեթիվը	N	Գործիչը	N	Վայրը
1	Անանիա առաքյալի անապատի հիմնադրումը	1	1618 թ.	1	Խաչատուր Կեսարացի	1	Վենետիկ
2	Հայաստանի ղիչադերեն աղոթագրքի տպագրությունը	2	1638 թ.	2	Հովհաննես Քարմատանենցերեց	2	Լվով
3	Հայկական տպարանի հիմնում	3	1565 թ.	3	Աբգար դպիր Թոխաթեցի	3	Երևան
4	«Խառնայինթուր տունարի, գեղեցիկ և պիտանի» տոմարացույցի տպագրությունը	4	1620 թ.	4	Մովսես Տաթևացի	4	Նոր Զուղա

1)

1	2	2	2
2	4	4	3
3	3	3	1
4	1	1	4

2)

1	4	4	3
2	1	2	2
3	2	3	1
4	3	1	4

3)

1	4	4	3
2	1	2	2
3	2	1	4
4	3	3	1

4)

1	1	4	3
2	4	2	2
3	2	1	4
4	3	3	1